

@fosselat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع

تدبر در قصه عبرت آموز قارون

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ

آنچه به شما عطا شده کالای زندگی دنیا و زیور و آرایش آن است، و آنچه [از ثواب و پاداش ابدی] نزد خداست بهتر و پایدارتر است، آیا اندیشه نمی کنید؟

سوره قصص آیه ۶۰

- ۱ - قرائت آیات ۷۶ الی ۸۴ سوره قصص
- ۲ - مبارزه موسی (ع) با سه قدرت طاغوتی
- ۳ - قارون ، ثروتمند متجاوز قوم بنی اسرائیل
- ۴ - نصیحت مومنان قوم قارون
- ۵ - غرور علمی و پندار غلط قارونی
- ۶ - جنون نمایش ثروت
- ۷ - عکس العمل بنی اسرائیل در برابر زینت های دنیا
- ۸ - عاقبت شوم قارون و همفکرانش
- ۹ - حسرتی که تبدیل به تنفر شد
- ۱۰ - سرای آخرت ، سرای سلطه جویان نیست
- ۱۱ - پاداش کار نیک و بد

متن عربی سوره قصص آیات ۷۶ الی ۸۴

۱

إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ۖ وَأَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ ۖ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِنْ ۖ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۗ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرَ جُفْعًا ۗ وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلَاقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيُكَانُّ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ ۖ لَوْلَا أَنْ مِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ۖ وَيُكَانُّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا ۗ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

متن ترجمه فارسی سوره قصص آیات ۷۶ الی ۸۴

همانا قارون از قوم موسی بود که بر آنان برتری جویی و طغیان روا داشت، از گنجینه ها آن قدر به او عطا کردیم که حمل کلیدها [ی صندوق ها] یش بر گروهی نیرومند سخت کمرشکن بود، [در چنان موقعیتی که داشت] قومش به او گفتند: مغرورانه دلخوش و شاد باش که خداوند کسانی را که مغرورانه شادمانند دوست ندارد «76» با ثروت فراوانی که خدا به تو عطا کرده خواهان سرای آخرت باش! [البته] سهم لازم خود را از دنیا فراموش مکن! و همان گونه که خداوند به تو نیکی کرده [یا هزینه کردن ثروت، به مردم] نیکی کن! و در زمین خواهان تبهکاری و فتنه انگیزی باش! بی تردید خداوند تبهکاران فتنه انگیز را دوست ندارد «77» گفت: جز این نیست که این [ثروت و مال انبوه] بر پایه دانشی که نزد من است برایم فراهم شده، [نه از سوی خداوند!] آیا نمی دانست که خداوند پیش از او اقوامی را نابود کرده که از او نیرومندتر و ثروت اندوزتر بودند؟ و [هنگام آمدن عذاب] گنه پیشگان از گناهانشان [که برای خداوند معلوم و مشهود است] بازپرسی نمی شود «78» [قارون] با [همه] زینت و زیورش به جانب قومش بیرون شد، آنان که [به سبب جهل به آخرت و پاداش های عظیم آن] خواهان زندگی دنیا بودند گفتند: ای کاش مانند آنچه برای قارون فراهم آمده برای ما [هم فراهم] بود، همانا او دارای بهره بزرگی است! «79» ولی آنان که آراسته به معرفت [و شناخت حقایق] بودند گفتند: وای بر شما [دنیاطلبان]! پاداش خداوند برای مؤمنانی که کار شایسته انجام داده اند بهتر است، و این [حقیقت] را جز شکیبایان [بر حوادث تلخ و شیرین] دریافت نمی کنند «80» پس او و خانه اش را [به کیفر طغیان و بخل و اندیشه ناپسندش] در زمین فروبردیم، و در برابر [قدرت و اراده] خداوند هیچ گروهی برای او نبود که وی را [برای رهایی از عذاب] یاری دهد، و خود نیز نتوانست از خود دفاع کند «81» بامدادان آنان که دیروز جایگاه او را آرزو داشتند می گفتند: شگفتا! خداوند رزق را برای هرکس از بندگانش بخواهد گشایش می دهد، و [برای هرکه بخواهد] تنگ می گیرد، اگر خداوند بر ما منت نمی گذاشت ما را [نیز] در زمین فروبرده بود. عجب! که کافران یقیناً [بر مشکلات و موانع راه زندگی] پیروز نمی شوند «82» آن سرای [پُرارزش] آخرت را برای کسانی قرار می دهیم که در زمین نه در پی برتری جویی و سلطه اند، نه در پی تبهکاری و فتنه اندازی، و سرانجام [نیک] برای کسانی است که از خدا [اطاعت کرده، و از محرماتش] می پرهیزند، «83» هرکس [به پیشگاه خداوند] کار نیکی بیاورد پاداشی بهتر از آن برای اوست، و هرکه کار بدی بیاورد [بداند که:] بدکاران جز به گناهانی که همواره مرتکب می شدند کیفر داده نمی شوند «84»

مبارزه موسی (ع) با سه قدرت طاغوتی

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا
وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ {23}

إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ
وَهَامَانَ
وَقَارُونَ

فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ {24}

همانا موسی را با معجزات خود و دلیلی روشنگر فرستادیم «23» به سوی فرعون و هامان و قارون، ولی [آنان] گفتند: [وی] جادوگری بسیار دروغ گوست! «24»

اول : فرعون : سمبل طغیان و سرکشی و حاکمیت ظلم و ادعای خدایی

دوم : هامان : سمبل شیطان و توطئه های شیطانی [وزیر و مشاور فرعون]

سوم : قارون : سمبل دانشمند ثروتمند و متکبر [خزانه دار فرعون]

قارون ، ثروتمند متجاوز قوم بنی اسرائیل

إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ
 وَأَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ
 بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ... ﴿٧٦﴾

همانا قارون از قوم موسی بود که بر آنان برتری جویی و طغیان روا داشت، از گنجینه ها آن قدر به او عطا کردیم که حمل کلیدهای صندوق ها ایش بر گروهی نیرومند سخت کمرشکن بود،... «76»

نصیحت مومنان قوم قارون

... إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ :

- ۱- لَا تَفْرَحْ <= إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾
- ۲- وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ
- ۳- وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا
- ۴- وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ
- ۵- وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ <= إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

قومش به او گفتند: مغرورانه دلخوش و شاد مباش که خداوند کسانی را که مغرورانه شادمانند دوست ندارد «76» با ثروت فراوانی که خدا به تو عطا کرده خواهان سرای آخرت باش! [البته] سهم لازم خود را از دنیا فراموش مکن! و همان گونه که خداوند به تو نیکی کرده [با هزینه کردن ثروت، به مردم] نیکی کن! و در زمین خواهان تبهکاری و فتنه انگیزی مباش! بی تردید خداوند تبهکاران فتنه انگیز را دوست ندارد «77»

@fosselat

غرور علمی و پندار غلط قارونی

الف) پاسخ خود خواهانه قارون در برابر نصایح قومش
[علم و کاردانی قارون]

ب) خود خواهی و تکبر مایه عذاب الهی

ج) نعمت های الهی وسیله امتحان انسان ها

د) مغروران به دانش

غرور علمی و پندار غلط قارونی

الف پاسخ خود خواهانه قارون در برابر نصایح قومش [علم و کاردانی قارون]

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي... ﴿٧٨﴾

گفت: جز این نیست که این [ثروت و مالِ انبوه] بر پایه دانشی که نزد من است
برایم فراهم شده، [نه از سوی خداوند!] ...

غرور علمی و پندار غلط قارونی

ب خودخواهی و تکبر مایه عذاب الهی

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ
الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا
يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾

آیا نمی دانست که خداوند پیش از او اقوامی را نابود کرده که از او نیرومندتر و ثروت
اندوزتر بودند؟ و [هنگام آمدن عذاب،] گنه پیشگان از گناهانشان [که برای خداوند
معلوم و مشهود است] بازپرسی نمی شود «78»

غرور علمی و پندار غلط قارونی

ج نعمت های الهی وسیله امتحان انسان ها

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّا أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

چون به انسان مصیبت و گزند رسد ما را [برای برطرف شدنش به کمک] می طلبد، و هنگامی که از جانب خود نعمت [و مایه آسایشی] به او عنایت کنیم، می گوید: جز این نیست که آن را بر پایه دانش [و کاردانی ام] به دست آورده ام! [چنین نیست که می گوید،] بلکه این [آسیب ها و نعمت ها] وسیله آزمایش است [تا سپاس گزاران از ناسپاسان مشخص شوند]، ولی بیشتر مردم [به این حقیقت] معرفت ندارند «49» همین [سخن باطل] را کسانی که پیش از اینان بودند گفتند، [و توجه نکردند که هر کاری به اراده حق انجام می گیرد،] نهایتاً آنچه [این یاوه گوینان از ثروت و دیگر امکانات] به دست می آوردند هیچ چیزی [از عذاب و آسیب] را از آنان برطرف نساخت «50» در نتیجه، کیفر اعمال زشتی که مرتکب شده بودند به آنان رسید، و کسانی از این مردم که [به آیات حق] ستمکارند به زودی عذاب اعمال بدی که انجام دادند به آنان می رسد، و عاجزکننده [خد] نیستند [تا بتوانند از دسترس قدرتش بیرون روند] «51» آیا [مردم] ندانسته اند که خداوند رزق و روزی را برای هر که بخواهد وسعت می دهد و [یا] تنگ می گیرد، بی تردید در این [اندازه گیری روزی] برای مردمی که ایمان دارند نشانه هایی [از بصیرت و حکمت و مصلحت خواهی خداوند] است «52»

غرور علمی و پندار غلط قارونی

د مغروران به دانش

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَعْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٣﴾

آیا در زمین گردش نکردند تا بادقت بنگرند که سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند [و سرکشی و تکبر داشتند] چگونه بود؟ آنان [نفراتشان] از اینان بیشتر، و قدرت و آثارشان در زمین [چون قلعه ها، خانه های استوار، کاخ های سر به فلک کشیده و ابزار و آلات صنعتی] برتر بود، ولی آنچه را همواره به دست می آوردند چیزی [از عذاب خدا را] از آنان برطرف نکرد «82» چون پیامبرانشان دلایلی روشن به سویشان آوردند به اندک دانی که نزدشان بود مغروران خوش حالی می کردند، [و فرهنگ الهی پیامبران را به حساب نمی آوردند،] و نهایتاً عذابی که همواره به مسخره می گرفتند آنان را احاطه کرد «83»

جنون نمایش ثروت [غرق در ثروت]

قصه قارون

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ... ﴿٧٩﴾

[قارون] با [همه] زینت و زیورش به جانب قومش بیرون شد، ... «79»

عکس العمل بنی اسرائیل در برابر زینت های دنیا

گروه اول: دنیا پرستان

منبع قصص ۷۹

قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

آنان که [به سبب جهل به آخرت و پاداش های عظیم آن] خواهان زندگی دنیا بودند گفتند: ای کاش مانند آنچه برای قارون فراهم آمده برای ما [هم فراهم] بود، همانا او دارای بهره بزرگی است! «79»

گروه دوم: عالمان مومن

منبع قصص ۸۰

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ

ولی آنان که آراسته به معرفت [و شناخت حقایق] بودند گفتند: وای بر شما [دنیا طلبان]! پاداش خداوند برای مؤمنانی که کار شایسته انجام داده اند بهتر است، و این [حقیقت] را جز شکیبایان [بر حوادث تلخ و شیرین] دریافت نمی کنند نفس

شناساند «8»

عاقبت شوم قارون و همفکرانش

@fosselat

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ
 فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ
 الْمُتَنَصِّرِينَ ﴿٨١﴾

پس او و خانه اش را [به کیفر طغیان و بخل و اندیشه ناپسندش] در زمین فروبردیم، و در برابر [قدرت و اراده] خداوند هیچ گروهی برای او نبود که وی را [برای رهایی از عذاب] یاری دهد، و خود نیز نتوانست از خود دفاع کند

حسرتی که تبدیل به تنفر شد [ثروت نشانه سعادت نیست]

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَآنَ
 اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ^{مِط} لَوْلَا أَنْ
 مَنْ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ^{مِط} بِنَا وَيَكَآنَهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾

بامدادان آنان که دیروز جایگاه او را آرزو داشتند می گفتند: شگفتا! خداوند رزق را برای هرکس از بندگانش بخواهد گشایش می دهد، و [برای هرکه بخواهد] تنگ می گیرد، اگر خداوند بر ما منت نمی گذاشت ما را [نیز] در زمین فروبرده بود. عجب! که کافران یقیناً [بر مشکلات و موانع راه زندگی] پیروز نمی شوند «82»

سرای آخرت، سرای سلطه جویان نیست

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ
عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فُسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾

آن سرای [پُرارزش] آخرت را برای کسانی قرار می دهیم که در زمین نه در پی برتری جویی و سلطه اند، نه در پی تبهکاری و فتنه اندازی، و سرانجام [نیک] برای کسانی است که از خدا [اطاعت کرده، و از محرّماتش] می پرهیزند، «83»

منبع قصص ۸۴

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا ^{صَلِّ} وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا
السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

هرکس [به پیشگاه خداوند] کار نیکی بیاورد پاداشی بهتر از آن برای اوست، و هرکه کار بدی بیاورد [بداند که:] بدکاران جز به گناهی که همواره مرتکب می شدند کیفر داده نمی شوند

منبع انعام ۱۶۰

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ^{صَلِّ} وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

هرکس کار نیکو [به پیشگاه ما] بیاورد پاداشش ده برابر است، و آنان که کار بد بیاورند جز به مانند آن مجازات نشوند و مورد ستم قرار نمی گیرند